

ปราชญ์‘ไทยรามัญ’ลุ่มน้ำแม่กลอง ดึงเยาวชนร่วมสืบทอดอาหารมอญ

สำหรับเมนูอาหารที่นำมาถ่ายทอดมีอยู่ 6 ตำรับ คือ แกงกล้วยใส่ไก่ หรือ “พะปร่าด กอ จาญ” แกงผักกรรมกับปลาทอด หรือ “พะ อะ เน กู” แกงใบมะรุมนอ่อนกับถั่ว

เขียว “พะ อะ เน ชะ เติง” ทอดมันหัวปลี หรือ “อะ โตะ ปร่าด ทอด” แกงเลียงมันมือเสือ หรือ “พะ เขียว” และ ขนมกล้วย หรือ กวาน ปร่าด ตำรับอาหารทั้งหมด ใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นทั้งสิ้น สามารถนำมาประกอบอาหารได้ในราคาที่ไม่แพง แต่มีคุณค่าทางอาหารและทางยาสูง เช่น มันมือเสือ มีสรรพคุณช่วยเคลือบกระเพาะอาหาร ใบมะรุมน มีสรรพคุณเป็นยาระบาย ช่วยขับถ่าย หัวปลี มีสรรพคุณช่วยบำรุงน้ำนมของผู้หญิงที่กำลังมีบุตร พิเศษสุด คือ เมนูแกงใบมะรุมนอ่อนกับถั่วเขียว เป็นหนึ่งในเมนูอาหารที่ได้รับคัดเลือกทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มาแล้ว

สอาด ศพรหมอินทร์ ปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาหมอยาลุ่มน้ำแม่กลอง กล่าวว่า รู้สึกดีใจ ภูมิใจ ปลาบปลื้มใจอย่างมาก ที่ได้เห็นแววตา ความตั้งใจจากเยาวชน ในการเรียนรู้ทั้งอาหารและภาษามอญ ทำให้มั่นใจว่ากลุ่มเยาวชนเหล่านี้จะเป็นผู้สืบสาน และถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของชนชาติมอญต่อไป

น.ส.พรประภา โพธิ์ศิลา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดม่วง กล่าวว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม รู้สึกตื่นตัว ดีใจมาก ที่ได้ศึกษา เรียนรู้ ภูมิปัญญาด้านอาหารมอญที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เมื่อได้สัมผัส ลิ้มรส ทำให้หลงเสน่ห์ของอาหารมอญ ซึ่งทำได้ง่าย หากได้ดูก็ได้ตามรู้บ้าน พร้อมทั้งเคล็ดไม่ลับความอร่อยในการประกอบอาหารจากปราชญ์ผู้ทรงความรู้ และสุดท้าย ในฐานะลูกหลานชาวมอญ สัญญาว่าจะรักษามรดกวัฒนธรรมนี้ไว้ วัฒนธรรมด้านต่างๆ ของชาวมอญ ให้อยู่เคียงคู่กับลุ่มน้ำแม่กลอง จนกว่าแม่น้ำแห่งนี้จะเหือดแห้งไป

รายงาน

ภาคีเครือข่ายไทยรามัญแห่งลุ่มน้ำแม่กลอง อาทิ กลุ่มปราชญ์ชาวบ้านไทยรามัญ หรือ มอญแห่งลุ่มน้ำแม่กลอง 3 ตำบล คือ ต.บ้านม่วง ต.นครชุมน์ และ ต.คุ้งพยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดราชบุรี และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล จัดกิจกรรมโครงการ สืบสานอาหารมอญ “ชักเชน เป็งพะ อะนะ โมน” เพื่อสืบสานตำรับอาหารพื้นบ้านของชาวมอญแก่เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษา ทดลอง และลงมือปฏิบัติ พร้อมสอดแทรกภาษามอญในเมนูอาหาร เนื่องจากปัจจุบัน สภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้วัฒนธรรมอันดีงาม ทั้งภาษา วัฒนธรรม และอาหารมอญ เริ่มเลือนหายไป เห็นได้ชัดเจนว่าเยาวชนรุ่นใหม่ “ฟังไม่ออก พูดไม่ได้ และ ไม่เคยลิ้มลอง” ตลอดจนจัดกิจกรรม “มหกรรมสืบสานอาหารมอญ” โดยผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน พร้อมใจกันสืบทอดเสน่ห์ปลายจวักแก่เยาวชนที่สนใจ ท่ามกลางฝ่ายปกครอง ผู้บริหารท้องถิ่น ร่วมกิจกรรมอย่างคึกคัก

ดร.มยุรี อวารพัฒน อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า สถาบันวิจัยต้องการสืบสานวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ทั่วประเทศ โดยให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมมีบทบาทในการฟื้นฟู อนุรักษ์ วัฒนธรรมด้วยตนเองอย่างมีความสุข ส่วนของชุมชนชาวมอญ ลุ่มน้ำแม่กลอง มีความต้องการสืบทอดวัฒนธรรมภาษาผ่านทางอาหารมอญ

รังษี จังธนสมบัติ